

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 687
van **WILLEM-FREDERIK SCHILTZ**
datum: 13 februari 2018

aan **BEN WEYTS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN DIERENWELZIJN

De Lijn - Zwartrijders

Zolang er collectief vervoer bestaat, zijn er mensen die meerijden zonder dat zij betalen voor de rit. Die zwartrijders zijn een doorn in het oog van zowel De Lijn als van medepassagiers en chauffeur en controleur. Als zwartrijders worden betrapt bij een controle, zijn er verschillende wijzen waarop ze beboet of gestraft kunnen worden.

Type 1 voor passagiers die geen geldig vervoerbewijs kunnen overhandigen aan de controleur, vuilmaken van voertuigen, dronkenschap, roken waar dit verboden is, deuren van het voertuig blokkeren, de chauffeur afleiden en vuil maken van het voertuig, installaties of haltes (deze opsomming is niet volledig).

Type 2 voor passagiers die gebruikmaken van een vervalst vervoerbewijs, een vervoerbewijs gebruiken dat niet van hen is, misbruik van de noodbediening, aanraken van elektrische leiding, installatie en sein of het voertuig hinderen, vertragen of beschadigen (deze opsomming is niet volledig).

Type 3 voor passagiers die geen geldig abonnement voor kunnen leggen op het moment van controle of hun MOBIB-kaart niet registreren op het voertuig.

Over de verschillende wijzen van zwartrijden en hoe vaak zij voorkomen had ik aan de minister een aantal vragen willen voorleggen.

1. a) Hoeveel reizigers werden er in 2017 gecontroleerd in Vlaanderen?

Graag een opsplitsing per provincie.

- b) Hoeveel van deze controles vonden plaats op lijnen die rijden over het grondgebied van de stad Antwerpen?

2. a) Hoeveel processen-verbaal werden er opgesteld in Vlaanderen?

Graag een opsplitsing per provincie en type.

- b) Hoeveel van deze pv's werden opgesteld op lijnen die rijden over het grondgebied van de stad Antwerpen?

Graag een opsplitsing per lijn.

3. Hoeveel voltijdequivalenten (vte's) werden in 2017 ingezet om de controles uit te voeren?

Graag een vergelijking met de jaren 2014, 2015 en 2016.

4.
 - a) Wat is het bestaande beleid of de voorgeschreven werkwijze voor chauffeurs van bussen om mensen te controleren op hun vervoerbewijs bij instappen?
 - b) Wordt hier onderscheid gemaakt op verschillende lijnen of in verschillende steden, regio's of gebieden? Zo ja, waarom?
5. De bedragen van de boetes voor zwartrijden zijn sinds 2016 verhoogd.
Heeft dit een effect gehad op het aantal zwartrijders?
6. Behalve controles, welke andere inspanningen levert De Lijn nog om zwartrijden tegen te gaan?

BEN WEYTS

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN DIERENWELZIJN

ANTWOORD

op vraag nr. 687 van 13 februari 2018

van **WILLEM-FREDERIK SCHILTZ**

1. a)

Provincie	Aantal gecontroleerde reizigers
Antwerpen	469.898
Oost-Vlaanderen	984.891
Vlaams-Brabant	454.505
Limburg	288.018
West-Vlaanderen	459.971
Totaal	2.657.283

Het aantal controles in de provincie Antwerpen ligt verhoudingsgewijze lager omdat daar het controlepersoneel sterk werd ingezet op ondersteuning van de dienstuitvoering op het terrein en het informeren van de reiziger.

De noodzakelijke infrastructurele inhaalbeweging, op gebied van wegenwerken, maar ook traminfrastructuur, in en rond de stad ligt hiervan aan de oorzaak. De extra inzet rond de dienstverlening rond deze werven gaat tijdelijk ten koste van het aantal reizigerscontroles.

De werkdomeinen van de lijncontroleurs zijn immers niet alleen reizigerscontrole, maar ook: kwaliteit, interventie en assistentie, verkeersveiligheid, sociale veiligheid en de bijzondere bevoegdheden in het kader van de veiligheidsdienst.

b) Op lijnen die op het grondgebied van de stad Antwerpen rijden, werden in 2017 359.988 reizigers gecontroleerd.

2.

a) Aantal pv's voor zwartrijden (types 1, 2 en 3) per entiteit in 2017:

	Type 1	Type 2	Type 3
Antwerpen	15.573	73	5.013
Oost-Vlaanderen	21.352	538	9.631
Vlaams-Brabant	4.242	967	1.003
Limburg	2.536	468	879
West-Vlaanderen	5.464	451	1.136
Totaal	49.167	2.497	17.662

b) De rapporteringstool van De Lijn laat niet toe te verslaan per lijn en per code van overtreding. Per lijn kan slechts op het niveau van het totaal aantal pv's (dus inclusief overlast-pv's) worden gerapporteerd.

3. Inzet VTE controle 2014-2017:

Jaar	VTE
2014	285,6
2015	278,0
2016	268,6
2017	264,0

4.

a) + b)

De algemene regel stelt dat reizigers vooraan dienen in te stappen op de bus. De verplichting geldt niet voor mensen met een kinderwagen, rollator of rolstoel. De chauffeurs hebben de bevoegdheid om toezicht te houden op het naleven van de richtlijnen rond geldig reizen en in die zin te vragen naar een geldig vervoerbewijs. In grootstedelijke omgevingen is het echter niet altijd haalbaar om de vervoerbewijzen te controleren. Vooraan instappen is daar niet altijd haalbaar, bijvoorbeeld op drukke momenten op drukke knooppunten. Op die momenten kiest De Lijn er eerder voor om de rit zo stipt mogelijk aan te vangen, en is op zulke momenten het kunnen controleren van alle vervoerbewijzen van ondergeschikt belang.

5.

Het effect van één afzonderlijke maatregel op het aantal zwartrijders is zeer moeilijk te bepalen.

Het percentage zwartrijders in 2017 is t.o.v. 2016 nagenoeg stabiel gebleven.

6.

Er wordt ingezet op nieuwe vervoerbewijzen die op gebruiksvriendelijke wijze kunnen worden aangeschaft. Op die manier kan een reiziger zich op eenvoudige manier in regel stellen. Bijvoorbeeld de m-card (digitale 10-rittenkaart) speelt in op de groeiende vraag naar digitale vervoerbewijzen en biedt de occasionele reiziger een goedkoop ticket.

Daarnaast zet De Lijn in op sensibilisering: in 2017 werden alle kartonnen jaarabonnementen vervangen door de MOBIB-kaart. Deze kaart moet bij elke op- en overstap worden gescand. Zo kan De Lijn het aantal plaatsen en de dienstregeling van de lijnen beter afstemmen op de verplaatsingen van de reizigers. Hoewel scannen makkelijk is, wordt het soms vergeten. Daarom lanceerde De Lijn een bewustmakingscampagne: "Yes you scan!".

Daarnaast worden Trammelant-acties georganiseerd voor scholieren. Hierin zit een onderdeel rond het reizen met geldig vervoerbewijs. Trammelant-projecten worden in alle provincies georganiseerd. De vorm kan verschillen afhankelijk van het beschikbare materiaal en de mogelijkheden in planning (bv. in lesvorm, al dan niet met Trammelant-bus, in tijdspanne, in organisatie met school of stad). In 2017 werd Trammelant georganiseerd in 98 scholen waarbij 9716 leerlingen werden bereikt.